

Поет у Нью-Йорку (збірка)

Федеріко Гарсія Лорка

I

ВІРШІ ПРО САМОТУ В КОЛУМБІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Лють кольору любові,
любов кольору забуття.
Луїс Сернуда

ПОВЕРНЕННЯ З ПРОГУЛЯНКИ

Убитий небом,
серед форм, які прямують до змії,
і форм, які відшуковують кристал,
я запусу своє волосся.

З обтятим деревом, що не співає,
і з хлоп'ям, чиє обличчя біле, як яйце.

Із звірятками, яким розбито голови,
і з водою в лахах сухих стебел.

З усім, що повила глухоніма утома,
і з метеликом, утопленим у чорнильниці.

Стикаючись із власним обличчям, одмінним щодня.
Убитий небом!

1910 РІК

(Інтермедія)

Мої очі тисяча дев'ятого року
ще не бачили ні поховання мертвих,
ні дня поминання того, хто плаче на світанку,
ні серця, яке тремтить, забуте, як морський коник.

Мої очі тисяча дев'ятого року
бачили білий мур, де справляли потребу дівчата,
бачили морду бичачу, отруйний гриб
і незбагнений місяць, що освітлював по кутках
сухі шматочки цитрин під загуслою чорнотою пляшок.

Ті мої очі дитинні — на кінській шиї,
на прохромлених грудях заснулої Санта-Рози,
на черепичних дахах кохання, зі стогонами й прохолодою рук,
у садку, де коти пожирають маленьких жаб.

Горище, де статуї й мох порохом давнім укриті,
і шухляди, в яких збереглася тиша з'їдених раків,
в тому місці, де мрія й сон натрапляли на власну дійсність.
Аж там — мої маленькі очі.

Нічого не питайте. Я бачив, як предмети у пошуках дороги
знаходять порожнечу. Чутні боління пустки в безлюдному
повітрі, в моїх очах — істоти в убранні, без голизни!

ФАБУЛА ТА КРУГОВОРТ ТРЬОХ ДРУЗІВ

Енріке,
Еміліо,
Лоренцо.

Було заморожених троє:
Енріке — у світі постелей,
Еміліо — у світі очей і поранених рук,
Лоренцо — у світі університетів без покрівель.

Лоренцо,
Еміліо,
Енріке.

Було спалених троє:
Лоренцо — у світі листя та більйардних куль,
Еміліо — у світі крові та білих брошок,
Енріке — у світі мерців і забутих газет.

Лоренцо,
Еміліо,
Енріке.

Було похованих троє:
Лоренцо — у лоні Флори,
Еміліо — у ялівцівці, загуслій у келиху,
Енріке — в мурашці, у морі та в порожніх пташиних очах.

Лоренцо,
Емілію,
Енріке.

Було їх троє у мене в руках:
три китайські гори,
три кінські тіні,
три снігові краєвиди й хатинка з лілей
по голубниках, де тулиться місяць під гребінь даху.

Один,
і один,
і один.

Було троє мумій:
разом з мухами зим,
з каламарями, що їх оскверняє пес і зневажає реп'ях,
з вітерцем, що морозить серця усіх матерів,
по білих уламках Юпітера, де п'яниці закушують смертю.

Троє,
двоє,
один.

Я бачив, як вони зникали із плачем і співом:
у курячій яйці,
у глибинах ночі, що явила свій тютюновий кістяк,
у моїм болі, повнім облич і гострих місячних кісток,
у моїй радості від зубчастих коліс та батогів,
у моїх грудях, потривожених голубами,
у моїй смерті пустельній з єдиним заблуканим перехожим.

Я вбив п'ятий місяць у небі:
Оплески й віяла пили воду з фонтанів.
Тепле молоко останніх породіль
ворушило троянди з невтишеним білим болем.

Енріке,
Емілію,
Лоренцо.

Діана непохитна,
та інколи у неї хмарні груди.
Білий камінь може тріпотіти в оленячій крові,
а олень може мріяти про кінські очі.

Коли під щебет маргариток
зникли чисті форми,
я зрозумів, що мене вбито.
Вони йшли по кав'ярнях, цвинтарях і церквах,
порозбивали шафи та барила,
розтрошили три кістяки, аби вирвати золоті зуби.
Але вже не знайшли мене.
Не знайшли мене?
Ні, не знайшли мене.
Лише стало ясно, що втік шостий місяць потоком угору,
і що море згадало — за мить! —
Імена всіх своїх потопельців.

ТВОЄ ДИТИНСТВО У МЕНТОНІ
Дитинні дні твої — джерельна казка.
Хорхе Гільєн
Дитинні дні твої — джерельна казка.
І поїзд. Жінка виповнила небо.
В готелях самота твоя таїться,
і чиста твоя маска — з іншим знаком.
Дитинство моря і твоє мовчання,
в якому тріскалися мудрі шиби.
Застигле незнання твоє, в якому
мій торс обмежено вогненным кругом.
Тобі вказав я, сине Аполлона,
кохання взір, ридання солов'їне,
але, поживо руйнувань, тяжів ти до
марень, і хистких, і нетривалих.
Вчорашнє світло, супротивна думка,
означення й прикмети випадкові.
Пісковатий твій стан зважає тільки
на ті сліди, що вгору не провадять.
Та я шукати мушу по кутках
Твою ж, тобі не знану, душу дальню,
із болем спиненого Аполлона,
з яким із тебе машкару зірвав я.

Там, леве, там, небесне навіженство,
тебе zostавлю — гризти мої щоки, там,
синій коню всіх моїх нестям,
хвилинна стрілко й галактичний пульсе,
шукатиму каміння скорпіонів,
дівочу одіж матері твоєї,
і опівнічний плач, і дерту хустку,
що місяць зняв у мертвого зі скроні.
Дитинні дні твої — джерельна казка.
Знайду тебе, маленька, без коріння душе
чужинна вен моїх порожніх!
Всякчас — любов; любов — ніколи в світі!
Так, я люблю! Любов! Лишіть мене.
Хай рот мій не заб'ють ті, що шукають
Сатурнове колосся під снігами
чи холостять тварин високо в небі,
в лікарнях та в анатомічних хащах.
Любов, любов, любов. Дитинство моря.
Твоя ж душа тобі не знана, дальня.
Любов, любов, любов. Політ косулі
над безконечним лоном білини.
Також твоє, любов, твоє дитинство.
І поїзд. Жінка виповнила небо.
Ні ти, ні я, не вітер і не листя.
Дитинні дні твої — джерельна казка.

ДИТИНСТВО І СМЕРТЬ

Шукаючи власне дитинство, мій Боже,
я ковтав гнилі помаранчі, давні папери, порожні голубники,
І знайшов своє тіло, погрижене пацюками,
на дні водоймища, разом з волоссям безумців.
Мій матроський костюмчик
ще не просякнув китовим жиром,
але був повен вразливої вічності фотографій.
Потонулий, о так, потонулий, спи, хлопче, спи,
переможений у колезі й серед вальсу пораненої троянди,
подивований хмурим світанком, від якого на тілі росте пушок,
подивований чоловіком, що з'явився в тобі і жував тютюн у тебе з лівого боку.
Я чую пересохлу річку, де безліч консервних бляшанок,
де співають нечисті води, куди кидають закривавлені сорочки,
ріку, в якій здохлі коти прикидаються анемонами й пелюстками,

аби обдурити місяць, що ласкаво на них оперся.
Тут, сам на сам із моїм потопельцем,
тут, сам на сам з вітерцем від холодних мохів та жерстяних листів,
тут, сам-один, я бачу, що для мене зачинено браму.
Для мене зачинено браму. І граються кілька мерців,
по мішенях стріляючи; інші мерці тимчасом
шукають у куховарнях лушпиння динь.
Один загадковий, самотній синявий мрець
шукає мене на сходах, до водоймища лізе руками.
Зорі натоптують попіл до замкових щілин соборів,
а люди лишаються раптом із найменшим своїм вбранням.
Шукаючи власне дитинство, мій Боже,
я ковтав вичавлені помаранчі, і закапелки, і пожовклі газети,
а дитинство було пацюком, що тікав крізь похмурий сад
до будинку з роялями, на який люто сунув місяць.

II

НЕГРИ ЗВИЧАЙ І РАЙ НЕГРІВ

Вони ненавидять пташину тінь
понад припливом білої щоки
і поєдинок світла з вітром
у салоні холодного снігу.

Вони ненавидять стрілу без тіла
і непомилну хустку розставань,
і стрілку високого тиску, й троянду
посеред злакової червені усмішки.

Вони люблять пустельну блакить,
невиразні бичачі спомини,
оманливий місяць обох полюсів,
дугастий танець хвиль на узбережжі.

Вони, що знають все про стовбури й сліди,
пронизують глину сяйливістю нервів,
і хтиво ковзають водою та пісками,
смакуючи гіркаву свіжість своєї тисячолітньої слини.

І це — серед хрумтливої блакиті,
блакиті без червів та без поснулих слідів,

де навічно лишаються яйця страусів,
де блукають незаймані танцівниці-зливи.

Серед блакиті, що історії не має,
серед блакиті нічної, що дня не боїться,
серед блакиті, там, де голий вітер роздирає
сомнабулічних верблюдів порожніх хмар.

Це там, де торси сплять під ненажерністю трави.
Там проростають корали крізь розпач чорнила,
і ті, що сплять, стирають свої профілі під завитками слимаків,
і лишається порожнеча танцю понад останнім прахом.

ОДА КОРОЛЮ ГАРЛЕМА

Ложкою він
виймав крокодилам очі
та бив по гузнах мавп.
Ложкою.

Одвічний вогонь спав у кременях,
і скарабеї, п'яні від ганусу,
забували про мохи сільських округ.

Цей зарослий щетиною старець
ішов туди, де плакали негри,
і скрипіла королівська ложка,
і прибували танкери з несвіжою водою.

Троянди втікали по лезах
найостанніших сплесків вітру,
і на купках шафрану діти,
зчервонілі від дикої люті,
вбивали малесеньких білок.

Треба пройти мости
і добутись до чорного гомону,
аби запах легень
нам ударив у скроні
покровом гарячого ананасу.

Треба вбити білявого продавця горілки,

убити друзів яблука й піску,
треба вдарити стиснутими кулаками
малих гебрейок, що тремтять і бульбашками сходять, —
щоб король Гарлема співав зі своєю юрбою,
щоб крокодили спали, вклавшись довгими рядами
під азбестом місяця,
І щоб ніхто не брав під сумнів незглибимої краси
мітел, терток і мідних каструль куховарень.

О Гарлем! О Гарлем! О Гарлем!
Немає розпачу, що дорівнявся б твоїм червоним невільникам,
твій тремтливій крові серед повного затемнення,
твій гранатовій люті, глухонімій у пільмі,
твоєму великому королю, полоненому в одязі швейцара!

*

У ночі була розколина і тихі саламандри зі слонокості.
Американські дівчата несли в утробах дітей і гроші,
а хлопці, наче на хресті, потягуючись, зомлівали.

Це вони.
Це вони п'ють срібляне віскі біля вулканів
і ковтають шматочки серця по замерзлим ведмежих горах.

Тієї ночі король Гарлема
твердющою ложкою
виймав крокодилам очі
і бив по гузнах мавп.
Ридали безпорадні негри
між парасольок і золотих сонць,
мулати натягали линви, щоб сягнути до білого торсу,
і вітер потьмарював дзеркала,
і рвав жили танцівникам.

Негри, негри, негри, негри,

Крові не доступитись до вашої ночі, простертої горілиць.
Червені тут нема. Кров під шкірою шаленіє,
найживіша на лезі ножа й посеред краєвидів,
під клішнями й дроком небесного місяця Рака.

Кров на тисячах доріг шукає попіл,
прах тубероз і притрушених борошном мертвих,
і небосхили, укляклі на спаді, аж там, де рої планет
обертаються по узбережжях із покинутими речами.

Кров обережно вдивляється краєчком ока —
кров із дроку й пахучих підземних нектарів.
Кров окисляє безжурний пасат над слідами
і розчиняє метелика в шибах віконних.

Це кров, що надійде, що вже надходить
дахами, кривлями, з усіх сторін,
щоб спопеляти хлорофіл білявих жінок,
щоб ридати під ліжками, перед безсонням купелей
і розбиватись об світання тютюну та жовтих мілин.

Треба тікати,
кинутись за поворот і замкнутись на останньому поверсі,
бо серцевина лісу проникне в тріщини стін
і залишить у вашому тілі відбиток затемнень,
вдавану тугу вицвілої рукавички й хімічної троянди.

*

І це — в наймудрішій тиші,
коли служники, й кухарі, і ті, що язиками вилизують
рани мільйонерів,
шукають короля на вулицях чи в селітряних закапелках.

Деревний вітер з півдня, що схилився у чорній твані,
плює на розбиті барки й заганняє голки собі в плечі,
вітер з півдня, що носить
ікла, соняхи, читанки
й вольтові елементи з утонулими осаами.

Забуття лягло трьома краплинами чорнила на монокль;
любов — єдиним невидним обличчям на грань камінну.
Осердя й вінчики громадили на хмарах
пустелю стебел без єдиної троянди.

*

Зліва, справа, з півночі, із півдня

височіє незворушний мур
для крота, колючки водяної.
Не шукайте, негри, його шпари,
бо знайдете машкару безмежну,
а шукайте сонце глибочіні,
ставши громоносним ананасом;
сонце, що лісами пропливає,
впевнене, що не зустрине німфу;
сонце, що ламає й крушить числа,
та кордонів сну не переходить;
сонце татуйоване, що плине
річкою й реве серед кайманів.

Негри, негри, негри, негри.

Ще ніколи зебра, ні змія, ні мул,
умираючи, не блідли.
Дроворуб не знає хвилі скону
гомінливих стовбурів, що стяв їх.
У рослинній тіні свого короля
ждіть, коли будяк, цикута і кропива
потривожать найостанніші з покрівель.

А тоді, тоді, тоді, негри,
ви будете нестямно цілувати колеса велосипедів,
ставити по два мікроскопи в білячих печерах
І танцювати без вагань у час, як квітки з колючками
вбивають нашого Мойсея на краю тростин небесних.

О перевдягнений Гарлем!
О Гарлем, якому загрожують натовпи безголових костюмів!
Долинає до мене твій гомін,
долинає до мене твій гомін крізь стовбури й ліфти,
крізь заліза листи,
де пливуть твої зубчасті авта,
крізь мертвих коней і найлегші злочини,
крізь великого твого зневіреного короля,
який сягає моря бородою.

ПОКИНУТА ЦЕРКВА

Балада про велику війну

У мене був син, його звали Хуан.
У мене був син.
Він зник під склепіннями в п'ятницю всіх померлих.
Я бачив, як він грався на останніх сходинах відправи
і кидав бляшане цеберко священику в серце.
Я стукав у труни. Сину мій! Сину мій! Сину!
Я дістав з-поза місяця курячу ніжку, й тоді зрозумів,
що моя дочка була рибкою
там, де ридвани відходять у далину.
У мене була дочка.
У мене була мертва рибка під попелом кадильниць.
У мене було море. Чого? Боже милий! Море!
Я піднявся, щоб бити у дзвони, та в плодах були хробаки,
і сірники погаслі
пожирали весняну пшеницю.
Я бачив прозорого лелеку алкоголю,
що чистив чорні голови вмирущих вояків,
я бачив гумові хатки,
де ходили по колу келихи, повні сліз.
В анемонах причастя я знайду тебе, моє серце! —
коли священик підійме дужими руками мула та бика
І сполохає нічних жаб, що обсіли крижані краєвиди чаші.
У мене був син, він був велетнем,
але мертві сильніші, вони вміють ковтати шматочки неба.
Якби мій син був ведмедем,
я не боявся б таїни кайманів,
І не бачив би моря, пришвартованого до дерев,
щоб Його гвалтували й терзали підрозділи полків.
Якби мій син був ведмедем!
Я загорнуся в цей твердий брезент, аби не чути холоду мохів.
Я добре знаю, що мені дадуть рукав або краватку,
та посеред відправи я зламаю кермо, а тоді
на каміння наринне безум пінгвінів і чайок,
щоб сказали усі, які сплять чи співають на перехрестях:
у нього був син.
Син! Син! Син,
його й більше нічий, бо це був його син!
Його син! Його син! Його син!

Паперовий птах на грудях мовить, що
пора цілунків не настала.
Вісенте Алейсandre.

ТАНЕЦЬ СМЕРТІ

Маска! Гляньте, як маска пливе з Африки
до Нью-Йорка!

Позникали перцеві дерева,
маленькі бруньки фосфоричні.
Позникали верблюди з роздертою плоттю,
а з ними й долини світла, що їх лебідь підносив дзьобом.

Була мить пересохлих речей:
колосу в оці й розчавленого кота,
іржі великих залізних мостів,
остаточної тиші пробкової кори.

Було велике зборище мертвих тварин,
пронизаних лезами світла:
вічна радість гіпопотама з попелом на копитах
і газелі із безсмертником у горлі.

В потьмянілій самоті без праці
маска різьблена ішла у танець.
Половина світу — краєвид піщаний,
половина — ртуть і летаргічне сонце.

Маска! Гляньте на маску ще раз!
Жах, пісок і кайман над Нью-Йорком!

Ущелини вапна полонили порожнє небо
з голосами усіх, хто вмирає під шарами ґуано.
Небо, прозоре й чисте, саме собі тотожне,
з пухом та гострим ірисом своїх невидимих гір,
покінчило з найтоншими стеблами співу
і відійшло в запечатану зливу соків,
крізь годину спочинку останніх парадів,
і підхопило шлейфом друзки дзеркал.

Коли китаєць плакав на покрівлі,

не знайшовши голої дружини,
а директор банку стежив за манометром,
який міряв жорстоку мовчанку грошей, —
маска прибувала на Уолл Стріт.

Танцеві не дивина
колумбарій, від якого жовкнуть очі.
Нитка натяглась од сфінкса і до сейфа
крізь серця усіх знедолених дітей.
Первісний порив танцює в парі з механічним,
у нестямі забуваючи правдиве світло.

Бо, якщо колесо забуде свою формулу —
голе, співатиме з кінськими табунами,
а якщо племінь пожере замерзлі плани,
небо тікатиме від бунту вікон.

Танцеві тут не дивина. Так кажу я.
Маска кружлятиме поміж колонами крові й чисел,
між ураґанами золота й стогонами безробітних:
вони витимуть темної ночі у найчорнішу з ваших годин,
о дика Північна Америко! О безсоромна й дика,
простерта на границі снігу!

Маска! Гляньте на маску ще раз!
Хвиля твані й світляк над Нью-Йорком!

Я на терасі сам боровся з місяцем.
Рої вікон вп'ялися у стегна ночі.
Ласкаві корови неба пили з моїх очей.
І довгими веслами вітерці
стукали до попелястих шиб Бродвею.

Крапля крові шукала глибинне світло зірок,
щоб прикинутись мертвим зернятком яблука.
Тремтів од жаху, мов слимак без мушлі,
вітер із рівняви, потривожений пастухами.

Але танцюють аж ніяк не мертві,
я певен.
Мертві щільно вляглись, ковтаючи власні руки.

Це інші танцюють із маскою та її гітарою;
це Інші, п'яні від срібла, байдужий люд,
ті, що ростуть на перехресті стегон і густого полум'я,
ті, що шукають дощову черву по краєвидах сходів,
ті, що п'ють серед банку сльози померлих дівчат,
чи ті, що пожирають по кутках маленькі піраміди ранку.

Хай не танцює Папа!
Ні, хай не танцює Папа!
Ані король,
ні синьозубий мільйонер,
ні сухі танцівниці соборів,
ні будівничі, ні смарагди, ні содоміти, ні шаленці, —
лише ця маска,
маска старої скарлатини,
лише ця маска!

Бо кобри невдовзі сичатимуть на останніх поверхах,
бо кропива похитне всі тераси й подвір'я,
І Біржа стане пірамідою, порослою мохами,
і за рушницями услід прийдуть ліани,
і дуже швидко, дуже швидко, дуже швидко!
О Уолл Стріт!

Маска! Гляньте на маску! Вона
випльовує отруту хащ
на ущербну тривогу Нью-Йорка!

КАРТИНА ЮРБИ, ЯКУ НУДИТЬ
(Сутінки на Коні Айленд)
Попереду йшла гладка жінка,
і видирала коріння, і змочувала пергамент барабанів;
гладка жінка,
яка вивертає назовні конаючих спрутів.
Гладка жінка, ворог місяця,
бігла по вулицях та безлюдних поверхах,
і лишала в кутках черепи щонайменших горлиць,
і підносила чвари бенкетів останніх століть,
і кликала демона хліба на пагорби чистого неба,
і спрагу світла цідила по підземних круговоротах.
Це кладовища, я знаю, це кладовища

та біль куховарень, похованих під пісками,
це мертві, фазани і яблука іншого часу,
ті, що люто стискають нам горло.

Приходили гомони лісу блювоти
з неясними жінками та дітьми з гарячого воску,
із бродінням дерев та невтомними служниками,
які ставлять тарелі солі під арфами слини.
Синку, ради немає. Ригай! Нема іншої ради.
Це не блювота гусара над грудьми повії,
не блювота кота, який жабу ковтнув необачно.
Це дряпають мертві земляними своїми руками
в крем'яні двері, де гниють солодощі та хмари.
Попереду йшла гладка жінка
а з нею — люди з кораблів, притонів і садів.
Барабани блювоти гойдалися тихо
поміж чистокровних дівчат
які у місяця просили оборони.
Горе! Горе! Горе мені!
Зір оцей був моїм, але вже не мій,
цей зір оголений тремтить од алкоголю
і прощається з дивними кораблями
посеред анемонів причалів.
Я захищаюся цим зором,
що струменить із хвиль, куди не зазирає ранок, —
я, безрукий поет, загублений
серед юрби, яку нудить,
без баского коня, що розтяв би
найгустіші мохи моїх скронь.

Але попереду так само йшла гладка жінка,
і люди шукали аптек,
де спиняється гіркий тропік.
Щойно стяг було піднято й прибули перші пси,
усе місто зійшлося над перилами пристані.

КАРТИНА ЮРБИ, ЯКА МОЧИТЬСЯ

(НоктюРН Беттрі Плейс)

Залишились самі
чекали швидкості останніх велосипедів.
Залишились самі

чекали смерті хлопчак на японським вітрильнику.
Залишились самі, ті й другі:
марили про розкриті дзьоби умирущих птахів, про гостру парасольку,
встромлену у щойно розчавлену жабу,
серед тисячової тиші і найменших водяних гирл,
в ущелинах, що опираються шаленій навалі місяця.
Плакав хлопчак із вітрильника, і тужили серця,
засмучені свідком та безсонням усіх речей,
а також і тому, що досі в небеснім ґрунті з чорними слідами
волали темні ймення, слина та нікельові спиці.
Дарма, що хлопчак мовчить, як йому заганяють останню голку,
дарма, що вітрець захлинувся у вінчику бавовни,
тому що існує світ смерті з остаточними морями,
які з'являться з-під склепінь і за деревами вас заморозять.
Марна річ шукати поворот,
за яким ніч забуває про свою подорож,
або вистежувати тишу, що не має
ані подертих вбрань, ані кори, ні сліз:
адже така маленька самотня учта павука
от-от похитне рівновагу всього неба.
Ніяк допомогти ані стогону японського вітрильника,
ані цим таємничим людям, що на вуличний ріг натрапляють.
Поле кусає себе за хвіст, щоб поєднати корені в єдиній точці,
і клубочок шукає поміж стебел свинорію
свою спрагу невтоленної довжини.
Місяць! Поліція! Сирени трансатлантичних лайнерів!
фасад гриви і диму; анемони, гумові рукавички.
Все понищила ніч,
що лежить на терасах, розкинувши ноги.
Все понищили теплі протоки
страшного мовчазного джерела.
О люди! Жіночки! Вояцтво!
Доведеться рушати у мандри в очах ідіотів —
по вільних полях, де свистять сумирні засліплені кобри,
по краєвидах з безліччю гробниць, де родять найсвіжіші яблука,—
аби наринувало безмірне сяйво,
на яке з жахом глядітимуть багатії з-за опуклих лінз,
запах єдиного тіла з подвійним нахилом лілеї та щура, —
аби погоріли люди, які мочаться поруч зі стогоном,
чи на дзеркало вод, що ховає ніколи не повторювані хвилі.

ЗЕМЛЯ І МІСЯЦЬ

Я залишаюся з прозорим чоловічком,
що поїдає ластів'їні яйця.
Я залишаюся із голим хлопчаком,
якого бруклінські п'яниці топчуть,
з істотами німими, що сходять під склепіння,
з потоком вен, що прагне щедротами пролитись.

Земля. Земля єдина.
Земля для скатертин, що дрожем повні,
і для порочної зіниці хмари,
для свіжих ран і для думок вологих.
Земля задля усього, що від землі тікає.

Це не літає попіл речей перегорілих,
не мертві язиками під деревом ворують.
Ні, це оголена земля реве у небі
й за спиною лишає легкі стада китові.

Земля щаслива й рада, пловчиня незворушна —
у хлопчаку, в істотах, що сходять під склепіння.
О земле мого пульсу і папоротей танцю,
що в небі часом креслиш злий профіль Фараона!

Я залишаюся із жінкою, що в ній,
холодній, пламеніє мох невинний;
я залишаюся між бруклінських п'яниць,
що хлопчака беззахисного топчуть;
я залишаюсь між подертих знаків
повільної ведмежої вечері.

Але тоді шаблями вниз місяць повний рине, —
міста зробити тальком і каучуком небесним,
щоб мармурові ноги всю рівняву стоптали
й під кріслами забулась тонка бавовна сміху.

Діано, о Діано, Діано порожниста!
О відгомін опуклий, де шаленіють бджоли!
Моя любов — це вихід, смерть спізнана й тривала,
не збіглої твоєї голизни чиста шкіра!

Я землю, Боже милий, шукаю, й тільки землю,
окраєць круговиду, гул серця і могилу.
Це болю втамування, любов-перегоріння,
звуглілими руками відкрита вежа крові.

Але униз і вгору ходив по сходах місяць,
і просто в вічі сипав безкровну сочевицю,
і срібною мітлою бив хлопців на причалах,
і з вітряних кордонів стирав мою подобу.

ВБИВСТВО

Два голоси вдосвіта на Ріверсайд Драйв
— Як це сталося?
— Рана на щоці. Та й усе!
Пазур уп'явся в стебло.
Голка входить углиб
аж до коренів крику.
І море стає нерухоме.
— Як, як це сталося?
— Отак.
— Зачекай! Саме так?
— Так.
Тільки серце сплигло.
— Горе, горе мені!

РІЗДВО НА ГУДЗОНІ

Ця сіра губка!
Цей моряк із щойно відтятою головою!
Ця велика ріка!
Цей вітрець темних кордонів!
Це лезо, любове, це лезо!
Було четверо моряків, що боролися проти світу,
проти світу гострих лез, який видно усім очам,
проти світу, який не пройдеш без коней.
Був один, було сто, були тисячі моряків,
що боролися проти світу великих швидкостей,
та не знали, що світ
був єдиний у небі.

Світ єдиний в єдиному небі.
Це височини молотів та тріумфи густої трави.

Це найживіші мурашники та монети у твані.
Світ єдиний в єдиному небі
та вітер на виході з кожного села.

Співав дощовий черв'як про жахиття коліс,
а моряк із відтятою головою —
про водяного ведмедя, який мав його задушити.
І всі співали хвалу.
Алілуя! Пустельне небо.
Це те саме, все те ж. Алілуя!

Я провів усю ніч на риштованнях передмість,
і лишав свою кров на штукатурці планів,
і помагав морякам укладати роздерті вітрила.
І тепер мої руки порожні серед гомону гирла.
Дарма, що кожної хвилини
нова дитина ворухить гілочками вен,
і що гадюка родить під кущами,
гамуючи тим самим спрагу крові
усіх, що дивляться на голе тіло.

Важливе інше: порожнеча.
1 світ — єдиний. Гирло.
Ні, не світанок. Фабула несхитна.
Одне-єдине: гирло.
О моя сіра губка!
О щойно перетяте моє горло!
О велика моя ріка!
О мій вітрець кордонів, які вже не мої!
О лезо моєї любові, убивче лезо!

БЕЗСОННЕ МІСТО

(Ноктюрн Бруклінського мосту)

Ніхто не спить у небі. Ніхто, ніхто.
Не спить ніхто.

Місячні створіння, принохуючись, бродять навкруг своїх халуп.
Живі ігуани прийдуть кусати безсонних людей,
і втікач із розірваним серцем на розі натрапить
на нечуваного крокодила, що заляк під ласкавим спротивом зірок.

Ніхто не спить у світі. Ніхто, ніхто.

Не спить ніхто.

Є мрець на найдальшому кладовищі,
який нарікає три роки,
адже має сухий краєвид у коліні;
і хлопчик, якого ховали в цей ранок, плакав так, що
покликали псів, аби він замовк.

Життя — це не сон. Тривога! Тривога! Тривога!
Ми по сходах котимось вниз, тільки б з'їсти сирої землі,
чи підіймаємось на снігові шпилі разом з хором мертвих жоржин.
Але нема забуття, нема сну: жива плоть.
Поцілунки в'яжуть уста клубочком недавніх вен,
і тим, кому дуже болить, болітиме без кінця,
і той, хто боїться смерті, на плечах її понесе.

Якогось дня
в тавернах оселяться коні,
а люті мурахи
ринуть на жовті небеса, які ховаються в коров'ячих очах.

Другого дня
ми побачимо воскресіння засушених метеликів,
і, ще блукаючи краєвидом сірих губок та безмовних човнів,
побачимо, як блищить у нас обручка й струменять з язика троянди.
Тривога! Тривога! Тривога!
Тих, що досі ще зберегли сліди пазурів і злив,
і хлопця, який ридає, бо не знає винаходу мосту,
або того мерця, у якого zostались лише голова й черевик, —
всіх їх треба нести до муру, де їх ждуть ігуани та змії,
де їх ждуть ведмедячі зуби,
де їх жде рука мумії-дитини,
а шкура верблюда гороїжиться синьою нестямною остудою.

Ніхто не спить у небі. Ніхто, ніхто.
Не спить ніхто.
Але якщо хто-небудь склепить очі, шмагайте
його, діти мої, шмагайте! Хай дістане
панораму розкритих очей
та гірких палаючих ран.

Ніхто не спить у світі. Ніхто, ніхто.

Так сказав я.
Не спить ніхто.
Та як у когось вночі забагато моху на скронях,
відчиняйте-но люки, щоб під місяцем він побачив
краплені чирви, отруту і череп театрів.

СЛІПА ПАНОРАМА НЬЮ-ЙОРКА

Якщо це не птахи, укриті попелом,
якщо це не стогони, які б'ються у вікна весілля,
це, мабуть, тендітні повітряні істоти,
що проливають свіжу кров у нескінченну темінь.
Але ні, це не птахи,
тому що птахи за мить обернуться биками;
буває, що це білі скелі, коли допоможе місяць,
і це завше — діти, поранені
до того, як судді піднімуть полотно.

Всі розуміють біль, пов'язаний зі смертю,
та істинного болю немає у душі.
Немає ні в повітрі, ні в нашому житті,
ні на терасах, оповитих димом.
Істинний біль, що речам не дає заснути —
це є маленький нескінченний опік
у невинних очах інших систем.

Покинута одіж важить стільки на плечах,
що небо нерідко громадить їх лютими табунами.
І ті, що гинуть від пологів, знають в останню годину:
всякий гомін обернеться каменем, а слід — ударами крові в жилах.
Ми знати не знаємо, що у думки є передмістя,
де філософа пожирають китайці та гусінь.
І дехто з дурнувятих дітей на куховарнях
знаходив маленьких ластівок із милицями,
які вміють вимовляти слово "любов".

Ні, це не птахи.
Бо птах не виповість ні каламутної гарячки ставу,
ані жадання вбивати, яке нас мордує щомиті,
ані металевого скреготу самогубств, який пробуджує нас щоранку.
Це насінна коробочка повітря, де весь світ нам болять,
це маленька жива просторінь у божевільнім унісоні світла,

це невловимі сходи́ни, де хмари та троянди забувають
про гамір китайський, що шумує на пристані крові.
Я губився багато разів,
бо відшукував опік, що речам не дає заснути,
і знайшов лише моряків, похилених над перилами,
та маленьких небесних Істот, похованих під снігом.
Але істинний біль залишався деінде —
там, де кристалізовані риби конали в товщі стовбурів;
на обширах неба, чужого для давніх неушкоджених статуй і для
ласкавої ніжності вулканів.

Болю немає у голосі. Існують тільки зуби,
але зуби, що будуть мовчати, оторочені чорним оксамитом.
Болю немає у голосі. Тут існує тільки земля.
Земля з її вічними брамами, які ведуть до червені плодів.

НАРОДЖЕННЯ ХРИСТА

Пастух грудей жадає під снігом, що куйовдить
собак, простертих поміж глухими ліхтарями.
Малий Христос із глини собі поранив пальці
на споконвічних лезах деревини крихкої.

Уже прийшли мурашки. Ось і затерплі ноги!
Твердінь небесну крають дві цівочки криваві.
А сатанинський тельбух озвався по долинах
ударами й відлунням молюскової плоті.

Вовки й жаби співають коло багать зелених,
увінчаних живими мурашниками ранку.
Вві сні побачив місяць великих віял білість,
бикові ж бик насився — лиш водяний, порожній.

Зорить і плаче хлопчик із трійцею на лобі.
Три мідні вістря бачить у сні Святий Йосип.
Із пелюшок зринають пустельні відгоміння,
і звуки цитр безструнних, і страчені волення.

Манхеттенська завія жене міські об'яви
та благодать небесну несе крізь хибні арки.
Священики-безумці й пір'ясті херувими
за Лютером ступають по горніх перехрестях.

РОЗП'ЯТТЯ

Місяць нарешті спинитися міг на найбільшому вигині коней.
Промінь лютого світла, втікаючи з рани,
окреслив у небі мить обрізання мертвого хлопчика.

Кров збігала з гори, і ангели її шукали,
та потири були із вітру, й вона повнила черевики.

Кульгаві собаки палили люльки, і від духу гарячої шкіри
були сірими круглі губи тих, що ригали на перехрестях.
І долинали невпинні голосіння від півдня сухої ночі.
Місяць свічками обпалював фалоси коней.
Кравець, фахівець у пурпурі, замкнув трьох святих жінок
і крізь засклені вікна їм показував череп.
Три жінки у передмісті обступили білого верблюда,
і він плакав, бо на світанку
мусив обов'язково пройти через голчине вушко.
О хрест! О цвяхи! О вістря!
О вістря, загнане в кістку, аж до часів окислення планет!
Ніхто не повернув голови, отже, небо змогло розповитись.
Розлігся великий голос, і мовили фарисеї:

"У цієї корови проклятої вим'я сповнене молока".
Юрба зачиняла брами,
і злива текла по вулицях, зажадавши омита серце,
а вечір ставав тривожний через серцебиття й через дроворубів,
і темне місто конало під молотком теслярів.
"У цієї корови проклятої вим'я повне малих куріпок", —
Мовили фарисеї.
Але кров змочила їм ноги, й низотні душі
били склянки болотної води об стіни храму.
З'ясувалася достеменно мить спасіння нашого життя.
Бо місяць водою обмив опіки коней,
а не живе дівчатко, яке змусили замовкнути в піску.
Тоді повиходили лихоманки, і співали своїх пісень,
і Жаби запалили вогні на обох берегах ріки,
"Ця проклята корова, проклята, проклята, проклята,
вона нам спати не дасть", — мовили фарисеї,
і розійшлись по домівках крізь тісняву вулиць,
і штовхали п'яниць, і плювалися сіллю жертвоприносин,
а кров ішла слідом за ними і мекала, наче агнець.

Так було,
і земля пробудилася, і струменіла тремтливими ріками молі.

СВІТАННЯ

Серед нью-йоркського світання
чотири є колони з твані —
над ураганом чорних горлиць,
що хлюпаються в мертвих водах.

Світання у Нью-Йорку стогне
на височезних крутосходах,
шукаючи по гострих пругах
жасмини писаної туги.

Грядущого світання ніхто в уста не прийме,
бо тут немає "завтра", немає сподівання.
Лише монети часом нестямними роями жалять
і пожирають покинуту дитину.

Найперші, що відходять, кістками розуміють:
не буде ні кохання безлистого, ні раю.
Їх тихо поглинає твань чисел і законів,
та ігри без мистецтва, та сік без тверді плоду.

Бо світло поховали кайдани, гуркотнеча
та безсоромні грозьби тих знань, що без коріння.
І люди по кварталах тиняються безсонне —
так, ніби щойно вийшли з кривавого потоку.

IV

ВІРШІ ПРО ОЗЕРО ЕДЕМ МІЛЗ

ПОДВІЙНА ПОЕМА ПРО ОЗЕРО ЕДЕМ

Пасеться череда, і вітер віє.
Гарсіласо
Це був мій давній голос,
який не відав гіркоти загуслих соків.
Я впізнаю: він ніжно ніг моїх торкнувся
під ламким листям папоротей мокрих.

О давній голосе мого кохання,

голосе моєї правди,
голосе моїх розчахнутих грудей,
коли з язика мого струміли всі троянди,
а дерен не знав незворушних кінських зубів!

Ти тут, і ти співаєш з мене кров,
І смокчеш з мене ество повільної дитини,
і тріскають на вітрі мої очі
між алюмінієм та голосами п'яних.

Пусти ж мене до брами,
де Єва їсть мурашок,
і де Адам сліпучу рибу плодить.
Пусти мене, рогатий чоловічку,
до лісу позіхів, щасливих скоків.

Я знаю найтаємніший ужиток
старої заіржавленої шпильки,
і знаю жах очей, що широко відкриті
на предметній площині тареля.

Але не бажаю ні світу, ні сну, божественний голосе,
я хочу лише свободи, своєї людської любові,
у найтемнішій схові леготу — його ніхто не хоче;
Своєї людської любові!

Оті акули мчать одна за одною;
чигає вітер на безжурні стовбури.
О давній голосе, опалюй язиком
цей голос тальковий, бляшаний голос!

Я хочу плакати, я дуже хочу плакати,
як плачуть діти на останній лаві,
бо не поет я, не людина, не листочок,
тільки зранений пульс, що вивідує речі потойбіч.

Я хочу плакати, своє ім'я назвавши, —
Троянда, дитина, сосна, що на березі озера, —
аби правду сказати свою, правду людської крові,
убивши в собі глузування й навіяне слово.

Ні, ні, запитання тут зайві, мій звільнений голосе,
я жадаю, щоб ніжно торкав ти мої долоні.
У лабіринті ширм віч-на-віч з моїм голим тілом
місяць покари й годинник, засипаний попелом.

Так казав я.
Так казав я, коли Сатурн зупинив поїзди,
і мла, і Сон, і Смерть мене шукали.
Мене шукали —
Так, де ревуть корови з ніжками пажів,
і там, де пливе моє тіло серед рівноваг протилежних.

ЖИВЕ НЕБО

Не зможу нарікати,
як не знайду, чого шукав.
Між каменів без соку та порожнявих комах
не побачу двобою сонця з істотами з плоті й крові.
Та я піду в найперший краєвид відгомонів, рідин і пульсів,
який пронизує новонароджену, дитину, і де затерто кожную грань,
аби чути: усе, що шукаю, віднайде свою радісну ціль,
коли я пролітатиму, розвіяний з коханням та пісками.

Туди не досягне ні іній вигаслих очей,
ані волання дерева, занапащеного хробаками.
Там усі форми заховують послідовно
єдиний нестямний вираз навалнього руху.

Ти не ступиш і кроку вперед, крізь хмару пелюсток:
розчиняться в повітрі твої цукрові зуби,
і перебіжне листя папороті не погладиш,
так, щоб не чуть остаточного жаху від слонокості.

Там, посеред коріння та в серцевині вітру
стає зрозумілою правда оманливих речей,
нікелевий плавець, що вистежує хвилю найтоншу,
та нічна череда корів на червоних жіночих ніжках.

Не зможу нарікати, як не знайду, чого шукав.
Та я піду в найперший краєвид вільготи й пульсів,
аби чути: усе, що шукаю, віднайде свою радісну ціль,
коли я пролітатиму, розвіяний з коханням та пісками.

Повсякчасний холодний політ над порожніми руслами,
над зграями вітерців і човнами, що на мілинах.
Хистка перепона у вічності грізній та непорушній,
і, нарешті, любов без світання. Любов! Навіч зрима любов!

V

В ХАТИНІ ФЕРМЕРА
(СЕЛО БІЛЯ НЬЮБУРГА)

МАЛИЙ СТЕНТОН

— Do you like me?

— Yes, and you?

— Yes, yes.

Коли я остаюсь один,
зі мною ще залишаються твої десять років,
трое сліпих коней,
п'ятнадцять твоїх облич із лицем у саднах
і малесенькі плями ознобу на кукурудзянім листі.
Стентоне, синку, Стентоне!
Опівночі рак виходив у коридори
і розмовляв з порожнявими равликами документів;
рак найживіший, повен термометрів і хмарин,
із цнотливим жаданням яблука, щоб його солов'ї клювали.
В оселі, де рак оселився,
в астрономічному безумі тріскають білі стіни,
і по найменших стайнях, і по галявах лісів
блискавка опіку горить багато літ.
Мій біль надвечір сходив кров'ю,
коли твої очі були двома мурами,
коли твої руки були двома землями,
в моє тіло — гомоном трави.
Моя агонія шукала свою одіж,
укрита порохом, подерта псами,
ти без трепету за нею йшов
аж до затворів темної води.
О мій Стентоне, дурнику, найпрекрасніший серед звірят,
з матір'ю, що її розтерзали сільські ковалі,
з братом, який опочив під склепіннями,
з Іншим братом, якого пожерли мурашники,
І з раком без дротяних огорож, який пульсує в оселях!
Є годувальниці, які приносять дітям

ріки моху та гіркові стебла,
І негритянки нерідко йдуть на горішні поверхи
і наставляють пастки на щурів.
Бо правда й те, що люди мають за доречне
жбурляти горлиць до сміттевих ям,
і я знаю, чого хочуть ті, що на вулицях
гарячкове стискають нам кінчики пальців.

Твоя невинність, Стентоне — це лев'яча гора.
В день, коли рак напав на тебе,
і закинув тебе у спальню, де від пошесті вимерли гості,
І розкрився крихкою трояндою сухих шибок і ніжних рук,
щоб забризкати тванню зіниці плавців у морі,
ти сам шукав мою агонію в траві,
мою агонію із квітням жаху,
в той час, як німий хмурий рак, що прагнув укластись до тебе,
сипав пил на червоні землі простирадлами гіркоти
і розписував труни
гілочками замерзлими — борною кислотою.
Стентоне, до лісу йди зі своїми дримбами,
йди, щоб навчитися небесних слів,
які сплять у стовбурах, у хмарах і черепахах,
сплять у послулих псах, у свинці, у вітрі,
сплять у безсонних лілеях, у водах без віддзеркалень, —
щоб навчитись того, що твій народ забуває, синку.

Коли вибухне війна,
я лишу шматок сиру для твого пса в конторі.
Твої десять років будуть листям,
яке опадає на одіж мертвих,
це будуть десять троянд крихкої сірки
на плечі мого досвіту.
А я, Стентоне, я один, забутий усіма,
з блідими твоїми обличчями на вустах,
голосючи, буду ломитись крізь зелені статуї Малярії.

КОРОВА

Лежала зранена корова.
Струмки й дерева їй на роги
п'ялися, й кров спливала в небі.

Було у морді щось бджолине
під вусами густої слини.
Карався досвіт білим ревом.

І мертві, і живі корови,
червоний жар і мед обори,
ревли, заплющуючи очі.

Уже корову можна їсти;
хай відає про те коріння
та хлопчик, що наваху гострить.

А горі блідістю взялися
яремні вени та проміння.
Тремтять задерті сторч копита.

Хай відають про те і місяць,
і ніч, і вижовклі твердині:
корова, ставши прахом, зникла.

Вже відійшла вона з воанням
крізь вистиглих небес руїни,
де заїдають смертю п'яні.

ДІВЧИНА, ПОТОНУЛА В КРИНИЦІ
(Гранада і Ньюбург)
Статуям очі болять із могильною темнотою,
та найбільше болить їм вода, яка не витікає.
Не витікає.

Люди бігли по хвилерізах і ламали рибалкам вудки.
Швидше! Берег! Тривога! І ласкаві зірки скрекотіли.
... не витікає.

В моїм спогаді зовсім спокійна, — коло, зірка, мета,
плачеш ти за берегами кінського ока.
... не витікає.

Та ніхто в темноті тобі відстані не покладе —
крім гострезної грані, прийдешнього діаманту.
... не витікає.

Поки люди шукають тишу між подушок,
ти тріпочеш, навіки означена в крузі своєму.
... не витікає.

Вічна на гребенях водних, що в себе приймають
коренів битву та вгадану самоту.
... не витікає.

Вони вже по схилах ідуть! Підведись із води!
Кожна цяточка світла ляже у ретязь тобі!
... не витікає.

Та колодязь до тебе простягсь рученятами моху,
неждана русалка його найчистішого незнання.
... не витікає.

Не витікає! Вода, застигла в єдиній точці,
дихає з подихом скрипок безструнних своїх
на сходах ран та будівель безлюдних.
Вода, яка не витікає!

VI

ІНТРОДУКЦІЯ ДО СМЕРТІ

(ВІРШІ ПРО САМОТУ В ШТАТІ ВЕРМОНТ)

СМЕРТЬ

Яке зусилля!
Яке зусилля коня стати псом!
Яке зусилля пса стати ластівкою!
Яке зусилля ластівки стати бджолою!
Яке зусилля бджоли стати конем!
А кінь —
яку гостру стрілу добуває він із троянди!
Яка сіра троянда підноситься в нього з губ!
А троянда —
яку череду проміння й зойків
в'яже вона із живим цукром свого стебла!
А цукор —
про які маленькі кинджали мріє він у своєму чуванні!
А маленькі кинджали —
який місяць без стаєнь, які голі тіла,

яку вічну шкіру й червінь вони шукають!
А я, під навісами, —
якого вогняного серафима я шукаю, і він — це я!
Та гіпсове склепіння —
яке воно велике, яке невидиме, яке маленьке! —
Без зусилля.

МАЛЕНЬКА НЕСКІНЧЕННА ПОЕМА

Помилитись дорогою —
це прибути до снігу,
а прибути до снігу —
це двадцять віків пожирати цвинтарні трави.

Помилитись дорогою —
це прибути до жінки,
до жінки, яка не боїться світла,
до жінки, яка забиває двох півнів одразу,
до світла, яке не боїться півнів,
до півнів, що не годні співати над снігами.

А проте,
якщо сніг помиляється серцем,
із Півдня може налетіти вітер,
оскільки ж вітер до стогнань байдужий,
знов-таки нам доведеться пожирати цвинтарні трави.

Я бачив два недужі воскові колоски,
які ховали краєвид вулканів,
і бачив двох безумних дітлахів,
що плачем боронилися від зіниць убивці.

А проте "два" ніколи числом не було,
тому що це туга та її тінь,
тому що це гітара, з якою зневірюється любов,
тому що це свідоцтво іншої, чужої нескінченності,
і це мури мерця,
і покара нового, безмежного воскресіння.

Мертві ненавидять "два",
але "два" присипляє жінок,
оскільки ж усе-таки жінка боїться світла,

а світло тремтить перед півнями,
а півні тільки й годні, що літати над снігами,
нам без кінця доведеться пожирати цвинтарні трави.

НОКТЮРН ПОРОЖНЕЧІ

I
Щоб побачити, що все пропало-зникло,
бачити вбрання і порожнечі,
дай мені твою місячну рукавичку.
твою другу рукавичку, згублену в траві,
дай, моя любов!

Вітер може відривати мертвих
слимаків од легень слонячих,
і здмухувати вкляклих черв'яків
із бруньок світла або яблук.

Незворушні обличчя веслюють
під найтихішим гомоном трави,
і є кутку грудина жаби,
і смуток серця, й мандоліна.

Ревіла посеред безлюдного майдану
бичача голова, вже мить як стята.
І були твердим кристалом остаточним
форми, що шукали круг зміїний.

Щоб побачити, що все пропало-зникло,
дай мені твою німотну порожнечу,
тугу школи й осмутніле небо.
Щоб побачити, що все пропало-зникло!

В глибині твоїй, любове, в твоїй плоті,
що за тиша поїздів, які розбились!
Скільки дужих рук квітучих мумій!
Яке небо — й без вийстя, яке небо, моя любове!

Це камінь у воді, на вітрі голос,
Кожен берег любові тікає від свого кривавого стовбура.
Годі мацати пульс нашої присутній любові,

аби проростали квіти над іншими дітьми.

Щоб побачити, що все пропало-зникло.
порожнечі хмарищ і потоків. Діб мені свої
лаврові руки, о любове.
Щоб побачити, що все пропало-зникло!

Чисті пливуть порожнечі крізь тебе, крізь мене, крізь досвіт,
і зберігають сліди найтонших гілочок крові,
та ще якийсь гіпсовий профіль спокійний: його окреслив
несподіваний біль пробитого лезом місяця.

Поглянь на конкретні форми, що шукають свою порожнечу.
Надкушені яблука та заблукані пси.
Поглянь на тривогу й тугу викопного сумного світу,
що віднайти не годен тон першого свого ридання.

Коли на постелі шукав я гомонів нитки,
ти з'явилась, моя любове, аби мій дах укрити.
Порожнеча мурашки може виповнити простори,
але без орієнтиру ти стогнеш в моїх очах.

Ні, не в моїх очах, бо мені ти показуєш нині
затиснуті в руці твоїй чотири річки,
в непорушній хатині, де полонений місяць
моряка пожирає перед дітлами.

Щоб побачити, що все пропало-зникло,
о любове невловна, любове перебіжна!
Ні, не давай мені своєї порожнечі,
адже й моя щезає вже в повітрі!
Горе і тобі, й мені, і вітру!
Щоб побачити, що все пропало-зникло!

II

Я.

З найбільшою порожнечею коня,
грива з попелу. Площа нерівна й чиста.

Я.

Протята моя порожнеча з розідраними пахвами.

Суша шкуринка непричетного винограду й азбест світання.
Все саяво світу міститься в одному оці. Півень піє, і спів
його довше триває, ніж крила.

Я.
З найбільшою порожнечею коня.
Оточений глядачами, і мурашки в їхніх словах.
Без профілю спотвореного, у циркові холоднечі.
Під розбитими капітелями знекровлених щік.

Я.
Моя порожнеча без тебе, о місто, без мерців твоїх, що їдять.
Верхи — через моє життя, заякорене остаточно.

Я.
Нема ні нового століття, ні недавнього світла.
Лише синій кінь та світанок.

КРАЄВИД В ДВОМА МОГИЛАМИ ТА АССІРІЙСЬКИМ ПСОМ

Друже,
вставай і слухай,
як виє ассірійський пес.
Три німфи раку вже відтанцювали,
синку.
Вони приносили гори червоного сургучу
та жорсткі простирадла, де рак поринав у сон.
У коня було око на шиї,
а повня світила в такому холодному небі,
що мусила роздерти свій горбок Венери
і потопити давні кладовища у крові та попелі.

Друже,
пробудись, адже гори не дихають досі;
всі трави мого серця — посеред інших місцин.
То дарма, що ти повен морської води.
Я довгий час любив одного хлопчика,
І пір'їнка була у нього на язичку,
І ми прожили сто років у глибині ножа.
Пробудися. Мовчи. Наслухай. Підведися хоч трохи.

Бо виття —

це довжезний бузковий язик,
що лишає мурашок жаху та сік лілей.
Долинає до скелищ. Не видовжуй свого коріння!
Наближається. Стогне. Друже, не плач уві сні.

Друже!
Вставай і слухай,
як виє ассірійський пес.

ОМЕГА

Вірш для мертвих
Трави.
Я відріжу собі праву руку.
Зачекай.
Трави.
Рукавичка у мене зі ртуті, а друга шовкова.
Зачекай.
Трави!
Не ридай. Тихо, щоб нас не почули.
Зачекай.
Трави!
Статуї впали,
як відчинилася велика брама.
Тра-а-ави!

РУЇНА

Зустрітись їм несила.
То мандрівець по власнім торсі білім.
Отак і вітер линує!

Збагнули: то не місяць,
а кінський череп. Вітер
був яблуком стемнілим.

Батіжжя, ярий племінь;
за вікнами точився
двобій піску з водою.

Навалу трав уздрів я,
на зубчики та леза
мале ягнятко кинув.

У крапельці холодній
летіли першої голубки
пир'їнка й целулоїд.

Хмарини споглядали,
ще сонні, люту битву
бескетів та світання.

Приходять трави, синку.
У небесах порожніх
дзвенять мечі їх слини.

Моя рука, любове. Трави!
По битих шибках дому
кров розпускає коси.

Зостались ми з тобою.
Готуй для вітру власний остов.
Зостались ми з тобою.

Готуй же власний остов.
Шукаймо швидше, о любове,
де профіль наш безсонний.

ПІСНЯ ПРО МАЛЕНЬКУ СМЕРТЬ

Луги смертельні й повня.
Кров у земному схові.
Луги старої крові.

Сяйво учора й завтра.
Смертьєне небо й трави.
Піщана ніч і сяйво.

Зустрівся я зі смертю.
Земля, луги смертельні,
а смерть така маленька.

Собака на покрівлі.
Лівицю запускав я
розворушити гору
сухого буйнотрав'я.

Високий попіл храму.
Піщана ніч і сяйво.
Маленька смерть і трави.

На самоті із нею.
Зустрівся я зі смертю,
а смерть така маленька.

Луги смертельні й повня.
За брамою високо
сніги тремтять і стогнуть.

Людина й хто? Сказав я.
Людина й смерть. І трави.
Любов, пісок і сяйво.

МІСЯЦЬ І ПАНОРАМА КОМАХ

Вірш про любов
Місяць мерехтить у морі,
у вітрилах стогне вітер
і здіймає вільним рухом
хвилі срібла та блакиті.
Еспронседа

Моє серце мало б форму черевика,
якби у кожному селі була сирена.
Але ніч нескінченна, коли спирається на хворих,
і Існують човни, які прагнуть помічені бути,
аби затонути спокійно.

Коли вітер ніжно повіває,
моє серце набуває обрису дівчатка.
Коли ж вітер відмовляється вийти з очеретів,
моє серце стає мов бичачий тисячолітній кізяк.

Веслувати, веслувати, веслувати
до легіону нерівних вістрь,
до краєвиду розпорошених дозорів.
Ніч рівна снігу, завислим системам.
І місяць.
Місяць!

Але ні, не місяць.
Лисиця таверн,
японський півень, що очі свої пожер,
пережовані трави.

Нас не рятують ні хробаки під склом,
ані знавці трави цілющої, де метафізик
знаходить інші небосхили.
Форми — оманливі. Тільки й існує круг
ротів навколо кисню.

І місяць.

Але ні, не місяць.

Комахи,
зовсім маленькі мерці на берегах,
боління, витягнене в довжину,
йод у єдиній точці,
натовпи на голці,
і голизна, яка змішує кров усіх людей,
І моя любов, що не кінь і не опік,
істота з пожертими грудьми.
Моя любов!

Вже співають, горлають, стогнуть. Лице! Твоє лице! Лице.
Яблука однакові,
жоржини ідентичні.
і світло має смак спрацьованого металу,
і поле всіх п'яти років уміститься на щоці монети.
Але твоє лице затуляє небеса бенкету!
Вже співають! Горлають! Стогнуть!
Укривають собою! Повзуть! Жахають!

Треба йти, і то швидко! По хвилях і по гілках,
по безлюдних вулицях середньовічних, що проводять до річки,
між крамничок чинбарських, де відлунює ріг пораненої корови,
і по щаблях, — не бійся! — по щаблях.

Є чоловік безбарвний, що купається в морі,
він такий ніжний, що прожектори його з'їли, граючись серцем.
І в Перу живуть тисячі жінок, — о комахи! — які день і ніч,
у ноктюрни й паради поринувши, перехрещують власні вени.

Маленька їдка рукавичка мене зупиняє. Годі!
Я почув, як у хустці моїй тріщить
перша вена, яка розірвалася.
Бережи свої ноги, любове моя, свої руки!
Бо я мушу віддати моє лице,
лице, так, лице! Пожерте моє лице!

Цей невинний вогонь задля мого бажання,
це сум'яття через жагу рівноваги,
цей незайманий біль від пилу в моїх очах
погамують тривогу іншого серця,
що його поглинули туманності.

Нас не рятують ні люди з майстерень взуттєвих,
ні краєвиди, що стають музикою під доторком заржавлених ключів.
Вітри — оманливі. Тільки й існує маленька
колиска на горищі, яка нагадує про все.
І місяць.
Але ні, не місяць.
Комахи
і лише комахи, —
вони тріщать, тремтять, громадаються, кусають, —
і місяць Із рукавичкою диму, недвижний у брамі своїх руїн.
Місяць!!

МІСЯЦЬ І ПАНОРАМА КОМАХ

Поет просить заступництва у Пресвятої Діви
Молю Божественну Пречисту Матір,
Царицю Небесну всього живого, —
дай мені чистого світла малих звіряток,
у чиїх словниках — одна тільки літера,
звіряток бездушних, форм найчистіших,
що далекі від злих мудрувань котячих,
від позірних таємниць совиних,
від скульптурних помислів кінських, —
створінь, які люблять, не маючи зору,
відчуваючи тільки хвилясте безмежжя,
і збираються у великі купи,
щоб їх пожерло дике птаство.
Благаю в Тебе єдиної міри,
яку знають маленькі пласкі створіння,

щоб сказати про речі, вкриті землею,
під твердим невіданням черевики.
Ніхто не плаче, не співчуває
мільйонам смертей, з яких склався ринок:
це китайська юрба цибулин безголових,
це жовте велике сонце старих розплющених риб.
Ти, Мати вічно страхітна, Китихо всіх небосхилів,
Ти, Мати вічно весела. Сусідко з позиченим брязкальцем,
Ти знаєш, що я розумію найменшу плоть світу.

ПРЕСВЯТА ДІВА МОВИТЬ

Уривок

Коли я позбуваюсь очей жирафи,
тут-таки здобуваю зір крокодила,
через те що я Діва Марія.
Мухи роздивляються перцеву хмару,
але вони — не Діва Марія.
Я добре бачу лиходійство листя,
і відчайдушну осячу гординю,
і невірному осла, що збожеволів,
уздрівши подвійний місяць у небі,
і хлів, у якому планета дітей своїх пожирає, —
через те що я Діва Марія...

VII

ПОВЕРНЕННЯ ДО МІСТА

НЬЮ-ЙОРК

Установа та звинувачення

Під множниками
є крапля качиної крові.
Під діленим —
крапля матроської крові.
Під сумами — теплої крові ріка.
Ріка, яка співаючи проходить
крізь спальні передмість,
і це срібло, цемент або легіт
у брехливім світанні Нью-Йорка.
Гори існують, я знаю.
І для мудрості окуляри.

Це я знаю. Але я прийшов не для того,
щоб бачити небо. Прийшов я,
щоб бачити каламутну кров,
кров, що тягне машини до водоспадів,
а розум — до язика змії,
У Нью-Йорку щодня убивають
чотири мільйони качок,
п'ять мільйонів свиней,
дві тисячі голубів до смаку умирущим,
мільйон корів,
мільйон ягнят
і два мільйони півнів,
що покидають небеса, розбиті на друзки.
Ліпше ридати, гострячи наваху,
чи вбивати собак на примарних ловах,
аніж на світанку терпіти
нескінченні обози молока,
нескінченні обози крові,
та обози троянд, що їх в'яжуть в пучки
продавці парфумів.
Качки й голуби,
і ягнята, і свині
під множники ронять
краплини крові,
і страхітне ревіння голодних корів
виповнює болем долину,
де Гудзон п'яніє від мастила.
Я звинувачую усіх людей,
що забувають другу половину,
для якої немає спокути,
всіх, що гори цементу підносять
там, де б'ються серця
всіх забутих звірят,
там, де всі ми впадемо
на останньому святі свердел.
Я плюю вам в обличчя.
Та друга половина слухає мене,
Їсть, і мочиться, і летить у своїй чистоті,
наче діти швейцарів,
котрі носять тонкі палички
до порожнеч, в яких Іржавіють

антени-вусики комах.

Це не пекло, це вулиця.

Це не смерть, це фруктова крамниця.

Є світ звивистих рік і невловних просторів

у лапці оцього кота, що розчавлений автомобілем,

і я наслухаю спів дощового черва

у серцях багатьох дівчаток.

Іржавіння, бродіння, здригання землі.

Сама, земле, пливеш ти по цифрах установ.

Що робити мені? Дати лад краєвидам?

Лад любові, яка фотокарткою стане,

чи шматком деревини, а чи згустком крові?

НІ, й ще раз ні: я звинувачую.

Я звинувачую змову безлюдних установ,

які не випромінюють агоній,

які закреслюють програми сельви:

я себе віддаю на поживу голодним коровам,

які сповнюють ревом долини,

де Гудзон п'яніє від мастила.

ГЕБРЕЙСЬКИЙ ЦВИНТАР

Щасливі лихоманки тікали до корабельних линв,

і гебрей штовхнув ґратчасту хвіртку з крижаною цнотливістю серцевини латука.

Христові діти спали,

і вода була горлицею,

і деревина була чаплею.

і свинець був колібрі,

і ще живі окупи полум'я

були втішені перестрибом сарани.

Христові діти веслували, і гебреї виповнювали мури

із єдиним серцем горлиці,

з яким усі хотіли врятуватись.

Христові доньки співали, і гебрейки дивилися на смерть

із єдиним оком фазана,

що засклилось печаллю від мільйону краєвидів.

Лікарі кладуть на нікель свої ножиці й гумові рукавички,

коли трупи чують у ногах

страхітну ясність другого похованого місяця.

Маленькі незаймані боління наближаються до шпиталів,
і мертві відходять, щодня залишаючи одіж крові.

Архітектура інею,
ліри та стогони, що вислизують від маленьких листочків
посеред осені, і змочують останні схили,
тьмяніли в чорноті крилатих капелюхів.

Єдина небесна трава, Із якої з жахом тікає роса,
білина мармурових входів, що проводять у загусле повітря,
являли собою безмовність, порушену поснулими слідами черевиків.

Гебрей штовхнув ґратчасту хвіртку;
але він не був гаванню,
і снігові човни збирались
на сходинках його серця:
снігові човни, які вистежують
людину водяну, а та їх топить;
човни всіх цвинтарів, які нерідко
незрячими лишають візітерів.

Христові діти спали,
і гебрей на свої ноші влігся.
Три тисячі гебреїв плакали посеред жаху ґалерей,
бо з великим трудом усі назбирали половинку горлиці,
бо в одного було коліщатко годинника,
а в іншого — черевичок із балакучою гусінню,
ще в іншого — нічний дощ, вантажений ланцюгами,
ще в іншого — кігтик солов'я, який був живий;
бо половинка горлиці стогнала, проливаючи кров,
що не була її кров'ю.

Щасливі лихоманки танцювали по зволожених склепіннях,
І місяць на своєму мармурі повторював
старі Імена та побляклі стрічки.
З'явилися люди, що їдять за тривкими колонами,
і білозубі віслюки, І фахівці з кінцівок та суглобів.
Зелені соняхи тремтіли в голому степу смеркань,
і цілий цвинтар був одним риданням
картонних вуст і висохлих вітрил.
Уже Христові діти засинали,

коли гебрей, напружуючи зір,
у тиші дві руки свої відтяв
І прислухався до найперших стогонів.

VIII

ДВІ ОДИ

ВОЛАННЯ ДО РИМУ

(З вежі Крайслер Білдінг)

Яблука, легко зранені
найтоншими срібними лезами,
хмари, роздерті коралевою рукою,
на зворотньому боці якої мигдаль вогню,
і миш'якові риби, подібні до акул,
і акули, мов краплі сліз, які сліплять юрбу,
і троянди, що ранять,
і голки, що загнані до кровоносних жил,
і ворожі світи, І любов, укрита хробаками, —
на тебе впадуть. Упадуть на великий купол,
помазаний оливою військових повідомлень,
де чоловік мочиться на сяйливу голубку
і випльовує потовчене вугілля,
оточений безліччю дзвоників.

Адже більше немає того, хто ділив би хліб та вино,
немає того, хто пророщував би траву у роті мертвих,
хто напинав би вітрила спочину,
хто плакав би над ранами слонів.
Є лише мільйон ковалів,
які кують кайдани для ще не зроджених дітей.
Є лише мільйон теслярів,
які тешуть труни без хрестів.
Є лише лементуючий натовп,
який розкриває груди, чекаючи куль.
Чоловік, що осквернив голубку, мав би говорити,
мав би волати, голий серед колон,
мав би загнати в себе шприц, аби заразитись проказою,
мав би плакати такими страшними сльозами,
що розчинилися б його персні й діамантові телефони.
Та чоловік у білому вбранні
не відає про таємницю колоса,

не відає про стогін породіллі,
не відає, що Христос ще може дати людям воду,
не відає, що гроші спопеляють чудесний поцілунок,
і віддає кров ягняти бездумному дзьобу фазана.

Вчителі показують дітям
предивне світло, яке йде з гори,
та припливають лише потоки нечистот,
де виють темні лялечки холери.
Вчителі показують побожне великі благовонні куполи;
та немає любові під статуями, як немає любові й під очима з
остаточного кристалу. Любов застається в тілах, роздертих спрагою, у
найменшій хатині, що змагається з повінню;
любов — у рівчаках, де борються змії голоду,
в осмутнілому морі, що колихає чайні тіла,
і в найтемнішому гострежному цілункові під подушками.
Але старий з напівпрозорими руками
скаже: любов, любов, любов, —
і його бурхливо вславлятимуть мільйони умирущих;
скаже: любов, любов, любов, —
серед парчі, що тремтить від благоговіння;
скаже: мир, мир, мир, —
серед дрожу ножів та динамітових динь;
скаже: любов, любов, любов, —
і говоритиме, поки посрібляться губи.

А тимчасом, тимчасом, о! тимчасом
негри, які витягають плювальниці й урни,
юнаки, які бліднуть од жаху перед директорами,
жінки, потонулі у мінеральних маслах,
натовпи з молотками, скрипками й хмарами, —
будуть волати, хоч би лягнулись об мури їхні мозки,
будуть волати перед куполами,
будуть волати, безумні од вогню,
будуть волати, безумні од снігу,
будуть волати з головою, повною лайна,
будуть волати, як усі ночі разом,
будуть волати таким нестямним голосом,
що по-дівочому міста здригнуться,
і розіб'ють свої нафтові та музичні тюрми,
тому що ми прагнемо нашого хліба насущного,

і вільшаних сережок, і вічної чистої ніжності.
Тому що ми прагнемо, щоб здійснилась воля Землі,
яка свої плоди дарує всім.

ОДА УОЛТОВІ УІТМЕНУ

На Іст Рівер та на Бронксі
співали юнаки, покидавши одержу
серед коліс і мастил, молотків і шкіри.
Дев'яносто тисяч гірників добували срібло зі скель,
і діти малювали сходи й перспективи.

Але ніхто не спав,
ніхто не хотів бути рікою,
ніхто не любив великого листя
або синього язика узбережжя.

На Іст Рівер та в Квінсборо
юнаки боролися проти техніки,
і гебреї продавали річковому фавнові
троянду обрізання,
і небо випускало на мости й дахи
стада бізонів, гнаних вітром.

Але ніхто не зупинявся,
ніхто не хотів бути хмарою,
ніхто не шукав ні папоротей,
ані жовтого когу тамбурина.

Коли зійде місяць,
закрутяться блоки, аби потривожити небо;
границя голок оточить пам'ять,
і труни позабирають тих, що не працюють.

Нью-Йорку твані,
Нью-Йорку дротів і смерті,
якого ангела сховав ти за щокою?
Чий досконалий голос висловить істини пшениці?
Хто став жажітним сном твоїх брудних анемонів?

Ні на хвилину, старий красеню Уолте Уїтмене,
не випускав я з очей твою бороду, повну метеликів,

ані твоїх вельветових рамен, що їх пообшарпував місяць,
ані твоїх стегон незайманого Аполлона,
ані твого голосу, що мов колона попелу,
старче, прекрасний, мов сама імла,
ти, що стогнав, наче птах,
із фалосом, проколотим голкою,
о ти, ворог сатира,
ти, ворог виноградної лози,
закоханий у тіла під найгрубішим убранням.
Ні на хвилину, о мужній красеню,
ти, що між гір вугілля, оголошень та залізниць
мріяв бути рікою і спати, немов ріка,
разом з другом, який вклав би тобі у груди
маленький біль незнаючого леопарда.

Ні на хвилину, Адаме за кров'ю, мужчино,
чоловіче єдиний у морі, старий красеню Уолте Уїтмене, —
тому що на терасах, а також
зграями зібрані в барах,
купами виповзли зі стічних канав,
вони, що тремтять між ногами у водіїв
або ж крутяться на абсентовій площині,
содоміти, Уолте Уїтмене, показують пальцем на тебе.

Також і цей! Так само! І кидаються з висоти
на твою бороду, світляну і невинну,
біляві з півночі й негри з пісків,
натовпи з криками й дикими рухами,
ніби коти і ніби змії,
содоміти, Уолте Уїтмене, содоміти,
од сліз нечисті, плоть для батогів,
чобіт або надкушений шмат приборкувачів.

Також і цей! Так само! Фарбовані пальці
спрямовано на берег твоїх снів,
коли друг їсть яблуко
з легким присмаком газоліну,
і сонце співає на пупках
юнаків, які граються під мостами.
Але ти не шукав ні подряпаних очей,
ні найтемнішого болота, де втеплюють дітей,

ні крижаної слини,
ані зраних вигинів, немов черевце жабини,
що содоміти ховають у вагонах і по тарасах,
а місяць їх люто шмагає на перехрестях жахів.

Шукав ти голе тіло, яке було б рікою,
биком і сном, що коло із водоростю лучить,
батьком твого кохання, камелією смерті,
стогнало б у паланні екваторів таємних.

Бо правда, що людина розради не шукає
по диких хащах крові грядущого світанку.
Є в небі узбережжя, де від життя сховатись,
і є тіла, що досвіт не годен відтворити.

Агонія, конання, бродіння, сон і мрія.
Такий цей світ, мій друже: агонія, конання.
Мерці під дзиг'арями міськими догнивають,
ридаючи, проходить війна з пацючим тлумом,
багаті роздаровують коханкам
маленьких умирущих ясновидців,
життя не благородне, не добре й не священне.

Людина, якщо хоче, веде своє бажання
по коралевих жилах чи голизні небесній.
Жага любовна завтра обернеться на скелю,
і стане Час заснулим у вітті вітровієм.

Тому я не підношу свій голос, старий Уолте Уїтмене,
ні проти хлопчика, який пише
дівоче ім'я на своїй подушці,
ні проти юнака, який у темнім гардеробі
вбирається у сукню нареченої,
ні проти самотників у казино,
які з відразою п'ють воду проституції,
ні проти чоловіків із хтивим поглядом,
які люблять і в мовчанні спалюють собі губи, —
а лише проти вас, содоміти міст,
з опухлою плоттю і помислами брудними,
вас, які плодите бруд, гарпії, вороги безсонні
Любові, що роздає радісні вінки.

Слово моє проти вас, що вділяєте хлопчикам
краплі нечистої смерті із гіркотою отрути.
Проти вас, і завжди проти вас,
красунчики Сполучених Штатів,
пташки Гавани,
пустунчики Мехіко,
любчики Кадіса,
діточки Сельвії,
витівники Мадріда,
квіточки Аліканте,
метелики Португалії!

Содоміти усього світу, убивці горлиць!
Невільники жінки, суки її будуарів,
відверті на майданах разом із гарячкою віял
чи заховані в засідках по лихих краєвидах цикути!

Хай не буде пощади! Смерть струмує з ваших очей
і визбирує сіре квіття на берегах трясовин.
Хай не буде пощади! Тривога!
Нехай і засоромлені, і чисті,
і визначні, і класики, і прохачі
зачиняють перед вами двері оргій!

А ти, прекрасний Уолте Уїтмене, спи на берегах Гудзона,
з розкинутими руками, з бородою в бік полюсу.
Ніжна глина чи сніг, твій язик закликає
друзів твоїх пильнувати твою безтілесну газель.
Спи, не лишилось нічого.

Танець стін хитає пасовища,
і затоплюють Америку машини й сльози.
Я хочу, щоб великий вітер найглибшої ночі
поздирав квіти й літери зі склепіння, де ти спочиваєш,
і щоб чорний хлопчак сповістив білих золотолюбців
про пришествя царства колосся.

ІХ
ВТЕЧА З НЬЮ-ЙОРКА
ДВА ВАЛЬСИ В НАПРЯМКУ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

МАЛЕНЬКИЙ ВІДЕНСЬКИЙ ВАЛЬС

У Відні є десять дівчаток,
І рамено, де смерть ридає,
і пуша голубок розтятих.
Є маленький уламок ранку
у музеї найтонших крижинок,
і зала, де тисячі вікон.
Гай, гай, гай, гай!
Танцюй-но цей вальс у мовчанці.

Ах, вальс, оцей вальс, оцей вальс,
і згода, і смерть, і коньяк —
замочено шлейф у морях.

Я кохаю, кохаю, кохаю тебе,
із мертвою книжкою в кріслі,
в коридорі сумнім, на горищі,
де ірис у пільмі, у ліжку,
де місяць нам сяє, у танці,
про який черепаха мріє.
Гай, гай, гай, гай!
Танцюй оцей вальс у безсиллі.

У Відні — чотири свічада,
де луни й вуста твої грають.
Там смерть, фортеп'яно торкнувши,
на хлопців кладе сині барви.
Там є жебраки не терасах
і сліз найсвіжіші гірлянди.
Гай, гай, гай, гай!
Танцюй: вальс в обіймах моїх умирає.

Через те, що кохаю тебе, о любове,
на горищі, де граються діти,
про угорське замріяні світло,
серед гомонів надвечір'я,
уздівши овечок та іриси сніжні
в темнім мовчанні твого обличчя.
Гай, гай, гай, гай!
Танцюй оцей вальс "Я кохатиму вічно".

У Відні піду я з тобою в танець
у вбранні маскараднім, з лицем, як у річки.
Глянь на берег, які гіацинти!
Я уста між ногами у тебе zostавлю,
свою душу — між лілій та фотографій.
а між темрявих хвиль твоїх рухів танечних
хочу я залишити, любове моя.
скрипку, нагробок і стрічку вальсу.

ВАЛЬС У ГІЛЛІ

Листочок упав,
і два, і три.
Пливли місяцем осетри.
Вода спить годину коротку,
а біле море — сто годин.
А пані
вмерла в гіллі духмянім.
А черниця
співала серед полуниці.
А дівчина
боса по шишки бігла до
сосен.
А сосні
снились весінні пісні.
А соловей холол,
оплакуючи кров.
Я так само ридав,
бо листочок упав,
і два, і три.
І кришталь голови,
і паперова скрипка,
а сніг
весь би світ переміг,
якби хоч на місяць ліг,
І повстала на світ кожна гілка.
Одна по одній,
дві по дві,
три по три.
О кістки слонові в невидимій плоті!
Затока без світання мурашви!
З гілок буянням,

з вигуками паній,
з кумканням жабиним,
з медом із вощини.
Прийде сутінь знову
у вінку лавровім.
Буде небо, вітром бите,
як стіна, тверде й плескате,
і відламані гілки
з ним полинуть танцювати.
Одна по одній
навколо повні,
дві по дві
навкруг сонця, як живі,
три по три
щоб кістки слонові спали до пори.

Х
ПОЕТ ПРИБУВАЄ В ГАВАНУ

ПІСНЯ НЕГРІВ НА КУБІ
Щойно зійде місяць повен,
рушу в Сантьяго де Куба,
рушу до Сантьяго.
Кораблем по чорних водах.
Рушу до Сантьяго.
Пальмові покрівлі заспівають.
Рушу до Сантьяго.
Коли схоче буслом стати пальма.
Рушу до Сантьяго.
А медуза схоче бути бананом.
Рушу до Сантьяго.
З кучмою білявого Фонсеки.
Рушу до Сантьяго.
І з рожевістю Ромео та Джульєтти.
Рушу до Сантьяго.
Паперу море, срібляні монети.
Рушу до Сантьяго.
О Кубо, ритм гарячих зерен!
Рушу до Сантьяго.
О стан палючий, сплеск мадери!
Рушу до Сантьяго.

Тютюн, каймани, стовбурища-арфи!

Рушу до Сантьяго.

Я ж казав, що рушу до Сантьяго
кораблем по чорних водах.

Рушу до Сантьяго.

Алкоголь із бризом на колесах.

Рушу до Сантьяго.

Мій корал посеред смерку.

Рушу до Сантьяго.

Між пісками зникле море.

Рушу до Сантьяго.

Біла спека, мертвий овоч.

Рушу до Сантьяго.

О тростин бичачий холод!

О Кубо! Вигин глини та зітхання!

Рушу до Сантьяго.